

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Показатељи који се прате у области која је уређена Законом су:

1. самостално јавно тужилаштво у Републици Србији, што је потврђено позитивним мишљењем Венецијанске комисије на Акт о промени Устава Републике Србије и законодавни оквир који се односи на правосуђе;

2. доношење одлуке о избору, напредовању и престанку јавнотужилачке функције од стране Високи савет тужилаштва (у даљем тексту: Савет) применом нових закона и подзаконских аката о избору, напредовању и престанку јавнотужилачке функције;

3. објављивање на интернет страни Савета детаљних информација о поступку вредновања рада главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и њиховим достављањем свим јавним тужилаштвима, као и вођење рачуна о промоцији значаја вредновања њиховог рада и његовом утицају на напредовање у каријери;

4. образовање радних тела Савета ради праћења ефеката примене правосудних закона који се тичу избора, вредновања и напредовања носилаца јавнотужилачке функције и припрема извештаја са препорукама ради унапређења ових поступака;

5. број покренутих дисциплинских поступака против носилаца јавнотужилачке функције, број дисциплинских поступака који су правноснажно окончани и број изрешених дисциплинских мера;

6. јачање капацитета Административне канцеларије Савета у складу са новом систематизацијом радних места, а посебно јачање аналитичких, статистичких и управљачких капацитета;

7. успешно управљање јавним тужилашвом од стране Савета са адекватним финансијским средствима, стручним и професионалним кадром са потребним компетенцијама, изабраном по јасним критеријумима, уз поштовање принципа транспарентности и одговорности;

8. оцена Европске комисије из Годишњег извештаја о напретку Републике Србије о примени Закона о Високом савету тужилаштва;

9. успостављање заокруженог каријерног система за судије, укључујући избор на и престанак функције, вредновање рада, напредовање, дисциплинску одговорност и др., а на начин који гарантује самосталност јавног тужилаштва (спољашњу и унутрашњу) и непристрасност целокупног правосудног система;

10. вредновање рада главних јавних тужилаца и јавних тужилаца које се спроводи у одређеном временском периоду и напредовање избором у суд више инстанце који мора бити заснован на стручности и резултатима рада, што у целини узев треба да има позитиван ефекат на квалитет и ефикасност њиховог рада који треба да буде потврђен позитивном оценом Европске комисије из Годишњег извештаја о напретку Републике Србије;

11. садржина Извештаја Савета о праћењу примене између осталог и овог закона;

Ови показатељи се прате у циљу успостављања бољег система предлагања, избора, премештаја и престанка јавнотужилачке функције. То би омогућило да улазак у јавно тужилаштво буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним

процедурама избора, отворености за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентности из угла опште јавности.

Индикатори за праћење показатеља:

- повећање броја изабраних носилаца јавнотужилачке функције на основу стручности и резултата рада за најмање 30% у односу на почетну вредност у 2023. години;

- обезбеђивање већих средстава за рад Савета како би се запослило у Административној канцеларији овог органа још стручних и професионалних људи са потребним компетенцијама за обављање додатних послова који су у надлежности овог органа (нпр. искључива надлежност за избор главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и предлагања кандидата за избор Врховног јавног тужиоца);

- Годишњи извештај о напретку Републике Србије о примени Закона о Високом савету тужилаштва и осталих судских закона како би се утврдила правилна примена европских стандарда који се успостављају овим законом;

- оцене којима се вреднује рад носилаца јавнотужилачке функције како би се утврдио квалитет њиховог рада;

- број покренутих и окончаних дисциплинских поступака против носилаца јавнотужилачке функције како би се утврдило постојање и санкционисање несавесности њиховог рада;

- статистички подаци о раду јавних тужилаштва у Републици Србији који су садржани у извештајима Савета.

Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима? Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа? Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Намера да се оснажи јавно тужилаштво, а кроз то посредно и испуне обавезе преузете у процесу европских интеграција, изискивала је потребу да Република Србија изради Националну стратегију реформе правосуђа за период од 2013. до 2018. године коју је Народна скупштина усвојила 1. јула 2013. године. Национална стратегија предвиђала је независност, непристрасност, стручност, одговорност и ефикасност правосуђа као пет основних начела реформе правосуђа. Идеја водила Стратегије била је повезивање процеса реформе правосуђа са процесом европских интеграција, а као циљ Националне стратегије поставља се припремање и оспособљавање судског система за нове изазове у складу са европским стандардима и вредностима, а уз вођење рачуна о праву Европске уније (правним тековинама Европске уније – *Acquis Communautaire*) и о препорукама и стандардима Савета Европе. У уводу Националне стратегије је наведено да ће спровођење неких од корака који су њоме предвиђени (и Акционим планом за њено спровођење) изискивати измене нормативног оквира, чиме би се спровеле препоруке у домену реформе нормативног оквира дате од стране Европске уније и Венецијанске комисије. У том смислу, препозната је и потреба за изменом уставног и законског оквира у области правосуђа. Национална стратегија је садржала одређене смернице у ком правцу и у погледу којих решења би требало мењати Устав. Међутим, она је политички акт и у том смислу није правно обавезујућа нити може бити „извор” уставних промена

и промена правосудних закона. Национална стратегија представља политички план који треба да буде остварен правним средствима. Што се тиче општих смерница, Националном стратегијом реформе правосуђа идентификована је потреба измене Устава у делу који се односи на утицај законодавне и извршне власти на процес избора и разрешења судија, председника судова, носилаца јавнотужилачке функције, као и изборних чланова Савета и Државног већа тужилаца из реда судија, односно јавних тужилаца, уз прецизирање улоге и положаја Правосудне академије, као механизма уласка у правосуђе. Неопходност промене Устава у делу који се односи на правосуђе потврђена је и у Стратегији развоја правосуђа за период 2020–2025. године, коју је усвојила Влада 10. јула 2020. године.

У овој области спроводи се Ревидирани акциони план за Поглавље 23: Правосуђе и основна права који је ревидиран 10. јула 2020. године. У овом стратешком документу садржане су обавезе Републике Србије у процесу придруживања Европској унији. Као прелазно мерило предвиђено је да Република Србија промени Устав, имајући у виду препоруке Венецијанске комисије, у складу са европским стандардима и на основу обимног и свеобухватног процеса консултација и да се потом измени и допуне Закон о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закон о судијама, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Високом савету судства, Закон о Државном већу тужилаца и Закон о Правосудној академији.

Активности у овом стратешком документу које треба реализовати су између осталог:

1.1.1.2. Рад на усклађивању сета правосудних закона са Уставом, припрема радних верзија о изменама и допунама Закона о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закона о судијама, Закона о јавном тужилаштву, Закона о Високом савету судства, Закона о Државном већу тужилаца и Закона о Правосудној академији и израда нацрта закона, што посебно подразумева:

- образовање радних група за израду текстова радних верзија измена и допуна правосудних закона;
- израда радних верзија сета правосудних закона и организовање јавних расправа ради давања примедба на нацрте;
- усаглашавање радних верзија сета правосудних закона са примедбама након одржаних јавних расправа;
- достављање нацрта правосудних закона на мишљење Венецијанској комисији;
- даље усклађивање нацрта правосудних закона са мишљењем Венецијанске комисије.

1.1.1.3. Доношење правосудних закона у Народној скупштини РС:

- Закон о уређењу судова;
- Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава;
- Закон о судијама;
- Закон о јавном тужилаштву;
- Закон о Високом савету судства;
- Закон о Државном већу тужилаца;
- Закон о Правосудној академији.

1.1.1.4. Избор нових чланова Високог савета судства у складу са донетим законима.

1.1.1.5. Усклађивање подзаконских аката.

Венецијанска комисија је саветодавно тело Савета Европе. Њен задатак је да пружи правне савете државама које желе да ускладе своје правне и институционалне структуре са европским стандардима и међународним искуством у области демократије, људских права и владавине права. Позивање на мишљења Венецијанске комисије у

Ревидираном акционом плану за Поглавље 23 проузроковано је, између осталог, ставом Европске комисије да је Венецијанска комисија релевантни ауторитет по питању проглашења и промовисања стандарда у области владавине права, те да ће напредак Републике Србије у реформи правосуђа ценити у односу на оцену Венецијанске комисије о том питању. Из претходно наведених међународних и домаћих докумената следи да је промена Устава у делу правосуђа неопходан корак у даљем оснаживању владавине права и даљем усклађивању са европским правним тековинама и европским стандардима.

Поред тога чланом 2. Уставног закона за спровођење Акта о промени Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 16/22), (у даљем тексту: Уставни закон) прописано је да ће се Закон о судијама, Закон о уређењу судова, Закон о јавном тужилаштву, Закон о Високом савету судства и Закон о Државном већу тужилаца ускладити се са Амандманима I до XXIX на Устав Републике Србије у року од годину дана од дана ступања на снагу Амандмана. Народна скупштина је на Десетој посебној седници у Дванаестом сазиву, одржаној 9. фебруара 2022. године, прогласила Уставни закон чиме је ступио на снагу. Имајући у виду одредбу члана 2. став 1. Уставног закона неопходно је Закон о судијама, заједно са остала четири закона, донети најкасније до 9. фебруара 2023. године.

Закон о Високом савету тужилаштва и остале пратеће законе неопходно је донети ради примене Акта о промени Устава Републике Србије, који је усвојила Народна скупштина 30. новембра 2021. године, потврђен на референдуму од стране грађана Републике Србије који је одржан 16. јануара 2022. године и проглашен у Народној скупштини 9. фебруара 2022. године.

Истовремена анализа актуелних европских стандарда у области судства проглашених и компилираних у мишљењима Венецијанске комисије која се односе на Републику Србију и на друге државе, као и критике представника струке и уставноправне науке још увек важећег Устава упућује на закључак да тренутно постоји одређени несклад између нашег уставног оквира и жељених стандарда које тежимо да достигнемо у области владавине права. Дакле, може се закључити да је један део уставноправних разлога за промену Устава у делу о правосуђу и доношење правосудних закона последица оправдане критике домаће и међународноправне научне и стручне јавности и да је преовлађујуће подстакнут активношћу Венецијанске комисије још 2007. године поводом Мишљења овог саветодавног тела Савета Европе о Уставу Србије из 2006. године.

Ради остваривања ових циљева потребно је изградити нови Закон о Високом савету судства који ће на свеобухватан начин уредити његов положај, надлежност, начин избора његових чланова у складу са Уставом, право средство против његових одлука.

Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема. Која промена се предлаже?

Уочен је проблем да су вишеструко ослабљена уставна јемства јавнотужилачке самосталности. То је пре свега учињено прописивањем пробног трогодишњег мандата за заменике јавних тужилаца које се први пут бирају на јавнотужилачку функцију, али и поверавањем њиховог избора Народној скупштини. Ова решења праћена су и деконституционализацијом уређивања поступка, основа и разлога за престанак јавнотужилачке функције, као и разлога за разрешење дужности носилаца јавнотужилачке функције, али и недовољно прецизним одредбама о њиховој непреместивости. С друге стране, одређење Савета као независног и самосталног органа који обезбеђује и гарантује самосталност јавних тужилаштва и носилаца

јавнотужилачке функције сведено је на прокламацију имајући у виду да је избор његових чланова из реда носилаца јавнотужилачке функције и угледних и истакнутих правника такође поверен Народној скупштини.

Предлажу се следеће промене:

1) промена структуре чланова Савета у складу са међународним стандардима тако да већину чланова чине носиоци јавнотужилачке функције. Савет ће чинити: пет јавних тужилаца које бирају носиоци јавнотужилачке функције, 4 истакнута правника које бира Народна скупштина гласовима две трећине народних посланика и Врховни јавни тужилац и министар надлежан за правосуђе по положају;

2) прописивање буџетске аутномије Савета тако што секретар Савета припрема предлог буџета Савета у складу са законом којим се уређује буџетски систем и доставља га радном телу Савета надлежном за финансијска питања (у даљем тексту: Буџетска комисија). Буџетска комисија утврђује предлог буџета Савета и упућује га председнику Савета ради достављања на мишљење министарству надлежном за послове финансија. О том предлогу министар надлежан за послове финансија доставља Савету образложено мишљење. Ако министар надлежан за послове финансија има примедбе на достављени предлог буџета Савета, организује консултације са председником Савета и Буџетском комисијом ради постизања сагласности. Ако министар надлежан за послове финансија нема примедбе на предлог буџета Савета или се постигне сагласност, Савет утврђује коначан предлог буџета Савета, који министарство надлежно за послове финансија без измена укључује у нацрт закона о буџету Републике Србије, а Влада без измена у предлог закона о буџету Републике Србије. Ако се не постигне сагласност, министарство надлежно за послове финансија коначан предлог буџета Савета, без измена укључује у нацрт закона о буџету Републике Србије, а Влада без измена у предлог закона о буџету Републике Србије. Ако се не постигне сагласност Влада у образложењу предлога закона о буџету Републике Србије наводи разлоге због којих сматра да предлог буџета Савета није прихватљив;

3) Савет има председника Савета, кога бира Савет међу изборним члановима Савета из реда судија на пет година и он представља Савет, сазива и председава седницама Савета, усклађује рад Савета, стара се о спровођењу аката Савета и врши друге послове у складу са законом и актом Савета;

Савет има потпредседника, који се бира међу изборним члановима Савета које бира Народна скупштина на пет година и који обавља послове председника Савета у случају његовог одсуства или спречености;

4) Изборни члан Савета из реда судија не може вршити судијску функцију за време трајања мандата у Савету. Члан Савета кога бира Народна скупштина не може бити на функцији у органу Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе, градске општине или или јавној служби, бити члан политичке странке, нити политички деловати на други начин, бавити се јавним или приватним плаћеним послом, нити пружати правне услуге или давати правне савете уз накнаду. Са функцијом члана Савета неспојива је и друга функције, послао или приватни интерес који је противан достојанству и независности члана Савета или штети угледу Савета;

5) Мандат члана Савета траје пет година, осим за члана по положају. Изборни члан Савета не може бити поново биран на ту функцију;

6) Знатно проширење надлежности Савета у погледу избора свих главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и предлагања кандидата за Врховног јавног тужиоца;

7) Радна тела Савета су: Комисија за одлучивање о приговору против обавезног упутства за поступање у поједином предмету, против решења о деволуцији и решења о супституцији, Комисија за вредновање рада, Изборна комисија, Комисија за праћење правилне расподеле предмета, Буџетска комисија, Етички одбор и дисциплински органи.

Ради разматрања појединог питања из своје надлежности Савет може да образује и друга радна тела.

8) Одлуке Савета доносе се већином од осам гласова изузев одлуке у дисциплинском поступку, о удаљењу или престанку функције изборног члана Савета, о утврђивању предлога за престанак функције Врховног јавног тужиоца, о изузећу или удаљењу Врховног јавног тужиоца, Савет доноси већином од седам гласова, а одлуку у дисциплинском поступку против Врховног јавног тужиоца Савет доноси већином од шест гласова;

9) Изборни чланови Савета из реда јавних тужилаца бирају се из следећих јавних тужилаштава: један из Врховног јавног тужилаштва; један из апелационих јавних тужилаштава и јавних тужилаштава посебне надлежности; један из виших јавних тужилаштава и два из основних јавних тужилаштава;

10) Поступак предлагања кандидата за члана Савета из реда јавних тужилаца организује и спроводи Изборна комисија. Изборну комисију чине председник и четири члана и њихови заменици, које бира Савет из реда главних јавних тужилаца и јавних тужилаца, уз њихову сагласност. Заменик председника и заменик члана Изборне комисије има иста права и одговорности као и председник и члан кога замењује. Члан Савета не може истовремено бити председник или члан Изборне комисије или њихов заменик. Мандат члана Изборне комисије траје пет година, уз могућност поновног избора. Члан Изборне комисије не може се кандидовати за изборног члана Савета;

11) Носилац јавнотужилачке функције има право да, преко Изборне комисије, поднесе приговор Савету због повреде изборног права, у року од 24 часа од часа када је повреда изборног права учињена. Савет одлучује о приговору решењем у року од 48 часова од часа пријема приговора и доставља га подносиоцу приговора преко Изборне комисије. Ако Савет по приговору не донесе решење у прописаном року, сматра се да је приговор усвојен. Ако Савет усвоји приговор, поништава изборну радњу, односно избор, а изборна радња или избор се понавља у року од осам дана.

12) Против решења Савета којим је одбачен или одбијен приговор подносилац приговора може поднети жалбу Уставном суду, која искључује право на подношење уставне жалбе, у року од 48 часова од часа објављивања решења. Против решења Савета којим је усвојен приговор кандидат и носилац јавнотужилачке функције који је уписан у списак носилаца јавнотужилачке функције који гласају на бирачком месту на ком је утврђено да је повређено изборно право може поднети жалбу Уставном суду, која искључује право на подношење уставне жалбе, у року од 48 часова од часа објављивања решења. Уставни суд је дужан да донесе одлуку по жалби Уставном суду из ст. 1. и 2. овог члана у року од 72 часа од часа пријема жалбе Уставном суду са списима. Ако Уставни суд усвоји жалбу Уставном суду и поништи изборну радњу односно изборе, одговарајућа изборна радња, односно избори поновиће се најкасније за осам дана.

13) Народна скупштина бира четири члана Савета међу истакнутим правницима са најмање десет година искуства у правној струци од осам кандидата које предложи одбор Народне скупштине надлежан за правосуђе (у даљем тексту: Одбор), после јавног конкурса, гласовима две трећине свих народних посланика. Кандидат за члана Савета може бити лице које испуњава и следеће услове:

- 1) да испуњава опште услове за рад у државном органу;
- 2) да има стечено високо образовање на основним академским студијама на правном факултету у обиму од најмање 240 ЕСПБ или високо образовање стечено на основним студијама на правном факултету у трајању од најмање четири године;
- 3) да има искуство и знање од значаја за рад правосуђа;
- 4) да је достојно за обављање функције члана Савета;
- 5) да није навршило 65 година живота;

- 6) да не обавља судијску или јавнотужилачку функцију;
- 7) да није изабрано на јавну функцију непосредно од грађана, да не обавља функцију на коју га бира Народна скупштина, односно да не обавља функцију судије Уставног суда или државног секретара;
- 8) да није вршио непримерен утицај на рад судије, суда или носиоца јавнотужилачке функције и јавног тужилаштва;
- 9) да у јавном иступању није заступао став који угрожава независност судства или самосталност јавног тужилаштва.

Достојност подразумева моралне особине које члан Савета треба да поседује и понашање у складу са тим особинама, као и да подносилац пријаве на јавном конкурс за избор члана Савета кога бира Народна скупштина није лице које снажно утиче на доношење политичких одлука. Моралне особине су: поштење, савесност, правичност, достојанственост, истрајност и узорност, а понашање у складу са тим особинама подразумева чување угледа Савета и јавног тужилаштва у вршењу функције и изван ње, свест о друштвеној одговорности, очување самосталности, непристрасности, интегритета и достојанства у вршењу функције и изван ње и старање о очувању поверења у рад и ауторитет Савета и судства у јавности. Приликом избора посебно се цени стручни или научни рад од значаја за рад правосуђа, као и разумевање правосуђа и залагање у професионалном раду или јавном деловању за самосталност јавног тужилаштва. Народна скупштина бира члана Савета међу истакнутим правницима, после спроведеног јавног конкурса, на предлог Одбора, гласовима две трећине свих народних посланика. Одбор предлаже Народној скупштини двоструко већи број кандидата од броја чланова Савета који се бирају.

14) Јавни конкурс за избор члана Савета расписује се одлуком председника Народне скупштине најкасније шест месеци пре истека мандата члана Савета. Ако је члану Савета престала функција пре истека времена на које је изабран, јавни конкурс се расписује у року од 15 дана од дана престанка функције. Јавни конкурс се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије” и најмање једном средством јавног информисања које покрива територију Републике Србије, као и на интернет страници Народне скупштине и Савета. Ако се не пријави довољан број кандидата на јавни конкурс, расписује се нови јавни конкурс у року од 15 дана од истека рока за подношење пријава на претходном јавном конкурс. Пријава на јавни конкурс подноси се Одбору у року од 15 дана од дана објављивања јавног конкурса у „Службеном гласнику Републике Србије”. Пријава на јавни конкурс садржи податке о кандидату и доказе о испуњености услова за избор члана Савета. Ближа садржина пријаве уређује се одлуком о јавном конкурс.

15) Ако Народна скупштина не изабере све чланове Савета који се бирају у року који је прописан законом, преостале чланове Савета, између свих кандидата који испуњавају услове за избор, бира комисија коју чине председник Народне скупштине, председник Уставног суда, председник Врховног суда, Врховни јавни тужилац и Заштитник грађана, већином гласова, у року од 30 дана од дана истека рока за избор члана Савета од стране Народне скупштине. Председник Народне скупштине, сазива и председава седницом комисије. Комисија пре избора члана Савета на јавној седници, разматра пријаве свих кандидата који испуњавају услове за избор. Комисија обавља разговор са кандидатом који испуњава услове за избор за члана Савета, који је отворен за јавност и директно се преноси путем медија. Одлука о избору члана Савета доноси се јавним гласањем и мора бити образложена. Члан Комисије може да гласа само за онај број кандидата колико је преостало чланова Савета за избор. Ако је више предложених кандидата добило исти и истовремено најмањи број гласова довољан за избор, о избору између тих кандидата се поново гласа. Ако комисија не донесе одлуку у року из става 1.

овог члана, расписује се нови јавни конкурс за избор члана Савета за којег није донета одлука о избору. Комисија, већином гласова, доноси пословник о раду, којим ближе уређује начин рада. Стручне и административне послове за потребе комисије обавља Народна скупштина.

Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена *status quo* је неопходна како би се извршиле основне и суштинске измене које се тичу се следећих питања: 1) избора главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и престанка њихове функције; 2) принципа вршења јавнотужилачке функције 3) покретања и вођења дисциплинских поступака против носилаца јавнотужилачке функције 4) предлагања кандидата за избор Врховног јавног тужиоца и др.

На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Обезбеђује се одговарајући ниво независности судова и судија, како функционални тако и материјални, па ће убудуће главне јавне тужиоце и јавне тужиоце бирати искључиво орган који је за то специјализован (Високи савет тужилаштва). Поред тога биће опредељена средства за рад носилаца јавнотужилачке функције и јавних тужилаштва која су у надлежности Високи савет тужилаштва у оквиру буџета овог органа која он предложи у складу са буџетском аутономијом овог органа. Народна скупштина, као представник законодавне (политичке) гране власти је у потпуности искључена из процеса избора судија и председника судова.

Предложена решења ће утицати на рад Високог савета тужилаштва јер су знатно проширене његове надлежности у погледу избора свих главних јавних тужилаца и јавних тужилаца.

Предложена решења ће позитивно утицати и на јавна тужилаштва јер ће избор главних јавних тужилаца и јавних тужилаца од стране Савета на основу стручности и резултата рада у целини узев имати позитиван утицај на квалитет рада и ефикасност јавних тужилаштва.

Правни амбијент чији су темељ уставне промене и правосудни закони преваходно је у интересу грађана Републике Србије. Путем њих се јача владавина права, јер се она остварује, између осталог, кроз самосталност носилаца јавнотужилачке функције, која се променама Устава повећава, а Закон о Високом савету тужилаштва се доноси како би се промене Устава примениле. То ће створити услове за бољу и ефикаснију заштиту људских права грађана Србије, јер владавина права на њима почива, а повећаће правну сигурност. Већа правна сигурност утицаће и на прилив, нарочито страних, инвестиција, јер страни инвеститори приликом одлучивања о инвестирању капитала посебно воде рачуна о правној сигурности. То ће водити ка повећању стандарда грађана и економском напретку Србије.

Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промену није могуће остварити применом важећих прописа.

Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Задржавањем *status quo* биће онемогућено:

- повећање броја изабраних носилаца јавнотужилачке функције на основу стручности и резултата рада за најмање 30% у односу на почетну вредност у 2023. години;

- обезбеђивање већих средстава за рад Савета како би се запослило у Административној канцеларији овог органа још стручних и професионалних људи са потребним компетенцијама за обављање додатних послова који су у надлежности овог органа (нпр. искључива надлежност за избор главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и предлагања кандидата за избор Врховног јавног тужиоца);

- Годишњи извештај о напретку Републике Србије о примени Закона о Високом савету тужилаштва и осталих судских закона како би се утврдила правилна примена европских стандарда који се успостављају овим законом;

- оцене којима се вреднује рад носилаца јавнотужилачке функције како би се утврдио квалитет њиховог рада;

- број покренутих и окончаних дисциплинских поступака против носилаца јавнотужилачке функције како би се утврдило постојање и санкционисање несавесности њиховог рада;

- статистички подаци о раду јавних тужилаштва у Републици Србији који су садржани у извештајима Савета.

Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

ДРЖАВА	НАЧИН ИЗБОРА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА
АУСТРИЈА	Кандидате за јавне тужиоце после спроведене обуке именује федерални председник који своје овлашћење за именовање делегира федералном министру правде.
БЕЛГИЈА	Јавни тужиоци се постављају краљевским декретом.
БУГАРСКА	Генералног тужиоца бира председник Бугарске. Остале тужиоце бира Врховни правосудни савет који има 25 чланова (3 члана по положају (председник Врховног касационог суда, председник Врховног управног суда, Генерални тужилац – њих именује председник Републике на 7 година); 11 чланова бира Народна скупштина из реда дипломираних правника (судија, јавних тужилаца, професорима правних факултета, адвокатима и другим дипломираним правницима); 11 чланова бирају правосудне власти)

ХРВАТСКА	Главног државног тужиоца бира Сабор, на предлог Владе уз претходно прибављено мишљење надлежног одбора Сабора. Жупанијске државне тужиоце и општинске државне тужиоце, као и заменике државног тужиоца бира Државнотужилачко веће које има 11 чланова (7 заменика државног тужиоца, 2 универзитетска професора и 2 посланика у Сабору од којих 1 из реда опозиције)
ЧЕШКА	Генералног тужиоца именује Влада на предлог министра правде, а остале тужиоце именује министар правде на предлог генералног тужиоца.
КИПАР	<u>СПЕЦИФИЧНО</u> Председник и потпредседник Кипра именују 2 особе (<i>attorney general</i> и <i>deputy attorney general</i>) које морају да имају исте квалификације као и судије вишег суда који су на челу <i>Law office of the Republic</i> . Они су независни и не припадају ниједном министарству.
ДАНСКА	Јавно тужилаштво је при Министарству правде.
ЕСТОНИЈА	Генералног тужиоца именује Влада на предлог министра правде уз прибављено мишљење надлежног парламентарног одбора. Остале јавне тужиоце именује министар правде на предлог Генералног тужиоца.
ФРАНЦУСКА	Са изузетком Главног јавног тужилаштва при Касационом суду, које заузима посебно место, јавно тужилаштво у Француској чини хијерархијску пирамиду под ингеренцијом министра правде који се зове „чувар печата (<i>Grade des Sceaux</i>)“. На основу чл. 30 Законика о кривичном поступку, министар правде поступа по начелу гоњења по службеној дужности које утврђује влада. Он обезбеђује да се доследно примењује на територији Француске Републике. У том циљу даје државним тужиоцима општа упутства о гоњењу по службеној дужности. Високи савет правосуђа (Одсек надлежан за јавне тужиоце) даје мишљење о кандидатима за јавне тужиоце.
НЕМАЧКА	Федералног генералног тужиоца и федералне тужиоце именује федерални

	председник на предлог Министарства правде уз одобрење Бундестага.
ГРЧКА	Правосудне функционере (судије и јавне тужиоце) именује председник Грчке указом.
МАЂАРСКА	Генералног јавног тужиоца бира Парламент 2/3 већином на предлог председника Мађарске, а остале јавне тужиоце бира Генерални јавни тужилац.
ИТАЛИЈА	Главног генералног тужиоца именује Високи савет правосуђа уз одобрење министра правде. Високи савет правосуђа именује руководиоце тужилаштва. Високи савет правосуђа има 27 чланова (3 члана по положају (председник Италије који председава Саветом, председник Врховног суда суда, Главни јавни тужилац); 16 чланова из реда судија и јавних тужилаца (12 судија које бирају судије и 4 јавна тужиоца које бирају судије); 8 дипломираних правника која бира Парламент)
ЛЕТОНИЈА	Генералног тужиоца бира Парламент. Остале тужиоце именује Генерални тужилац.
ЛИТВАНИЈА	Генералног тужиоца именује председник уз сагласност Парламента. Остале тужиоце именује Генерални тужилац.
ХОЛАНДИЈА	<u>СПЕЦИФИЧНО</u> Именује их министар правде ако је реч о нижим јавним тужиоцима, а у неким случајевима Одбор генералног тужилаштва.
ПОЉСКА	Министар правде уједно је и Генерални јавни тужилац.
ПОРТУГАЛ	Главног тужиоца именује председник Републике на предлог Владе. Јавне тужиоце именује Главно тужилаштво којим председава Главни тужилац и које обухвата и Високи савет тужилаштва. Савет се састоји од укупно 18 чланова: 5 чланова бира Парламент, 2 именује министар правде, 7 чланова бирају јавни тужиоци, 4 члана су окружни заменици Генералног тужиоца)
РУМУНИЈА	Јавне тужиоце бира председник Румуније на предлог Високог савета правосуђа. Високи савет правосуђа чини 19 чланова (14 чланова бира (потврђује) Сенат из реда судија и јавних тужилаца на предлог

	<p>Генералне скупштине судија и јавних тужилаца (они су распоређени у две секције и то у једну за судије која има 9 чланова и једну за јавне тужиоце која има 5 чланова); 2 члана које бира Сенат из реда представника организација цивилног друштва; 3 члана по положају (министар надлежан за правосуђе, председник Високог суда касације и правде и Генерални јавни тужилац из канцеларије јавног тужиоца везане за Високи суд касације и правде))</p>
СЛОВАЧКА	<p>Председник Словачке именује Генералног тужиоца на предлог Парламента. Остале тужиоце именује Генерални тужилац.</p>
СЛОВЕНИЈА	<p>Влада на предлог министра праве по прибављеном мишљењу Државнотужилачког савета именује Генералног државног тужиоца. Остале државне тужиоце именује Државнотужилачки савет који чини 9 чланова (4 члана из реда државних тужилаца које бирају државни тужиоци који нису руководиоци државних тужилаштава, 4 члана бира Парламент из реда правних стручњака, 1 члана именује министар правде из реда руководиоца окружних државних тужилаца)</p>
ШПАНИЈА	<p>Државног јавног тужиоца именује краљ на предлог Владе и после консултација са Генералним саветом за правосуђе који има 21 члана (12 судија које бира Парламент; 8 правника које бира Парламент (јавни тужиоци, професори права, адвокати или припадници других правних занимања); председника Врховног суда кога на првој седници Генералног савета за правосуђе бирају чланови Генералног савета за правосуђе).</p> <p>Државни јавни тужилац предлаже Влади именовање на различите функције у оквиру јавног тужилаштва.</p>

Имајући у виду позитивне ефекте надлежности савета за избор главних јавних тужилаца и јавних тужилаца у државама у којима је заступљен такав начин њиховог избора и да то представља европски сандард може се очекивати позитивно искуство Републике Србије у примени оваквих стандарда.

Кључна питања за утврђивање циљева

Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ). Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Жељену промену на нивоу друштва је неопходно постићи јер се овим законом јача владавина права, која се остварује, између осталог, кроз самосталност носилаца јавнотужилачке функције које се бирају од стране органа који ту самосталност јемчи у складу са Уставом (Савет). То ће створити услове за бољу и ефикаснију заштиту људских права грађана Републике Србије, јер владавина права на њима почива, а повећаће правну сигурност. Већа правна сигурност утицаће и на прилив, нарочито страних, инвестиција, јер страни инвеститори приликом одлучивања о инвестирању капитала посебно воде рачуна о правној сигурности. То ће водити ка повећању стандарда грађана и економском напретку Србије.

Посебни циљ који се жели постићи је успостављање бољег система предлагања, избора, премештаја и престанка јавнотужилачке функције. То би омогућило да улазак у јавно тужилаштво буде заснован на објективним критеријумима вредновања, правичним процедурама избора, отворености за све кандидате одговарајућих квалификација и транспарентности из угла опште јавности.

Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Циљеви су усаглашени са важећим документима јавних политика у овој области. То су:

- Национална стратегија реформе правосуђа у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године („Службени гласник РС”, број 57/13);
- Акциони план за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа у Републици Србији за период од 2013. до 2018. Године;
- Ревидирани акциони план за Поглавље 23: Правосуђе и основна права који је ревидиран 10. јула 2020. године;
- План рада Владе за 2023. годину.

На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

- повећање броја изабраних носилаца јавнотужилачке функције на основу стручности и резултата рада за најмање 30% у односу на почетну вредност у 2023. години;
- обезбеђивање већих средстава за рад Савета како би се запослило у Административној канцеларији овог органа још стручних и професионалних људи са потребним компетенцијама за обављање додатних послова који су у надлежности овог органа (нпр. искључива надлежност за избор главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и предлагања кандидата за избор Врховног јавног тужиоца);

- Годишњи извештај о напретку Републике Србије о примени Закона о Високом савету тужилаштва и осталих судских закона како би се утврдила правилна примена европских стандарда који се успостављају овим законом;

- оцене којима се вреднује рад носилаца јавнотужилачке функције како би се утврдио квалитет њиховог рада;

- број покренутих и окончаних дисциплинских поступака против носилаца јавнотужилачке функције како би се утврдило постојање и санкционисање несавесности њиховог рада;

- статистички подаци о раду јавних тужилаштва у Републици Србији који су садржани у извештајима Савета.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Стратешким документима у овој области и Уставним законом није предвиђено разматрање алтернативних мера, односно групе мера, већ је као конкретна мера за остваривање општих и посебних циљева предвиђена израда Закона о Високом савету тужилаштва којим се уређују: 1) избора главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и престанка њихове функције; 2) принципа вршења јавнотужилачке функције 3) покретања и вођења дисциплинских поступака против носилаца јавнотужилачке функције 4) предлагања кандидата за избор Врховног јавног тужиоца и др.

Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти? Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви? Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Поред регулаторних, предвиђене су и институционално управљачко организационе мере имајући у виду да ће Савет у потпуности управљати избором главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и у обављању тих послова донеће подзаконске акте којим ће бити прецизиран садржај мера и активности које ће предузимати у обављању својих надлежности.

Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Стратешким документима у овој области није предвиђено разматрање подстицајних мера остваривање општих и посебних циљева.

б) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Проблем се може решити искључиво интервенцијом јавног сектора имајући у виду циљеве који су предвиђени стратешким документима у овој области и надлежностима органа јавне власти за њихову реализацију. Додатно у процес спровођења Закона о Високом савету тужилаштва могу учествовати и струковна удружења јавних тужилаца која ће утицати на ширење знања о новинама које доноси Закон и промену правне културе.

Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

У Савету постоје расположиви технички и људски ресурси за испуњавање циљева који су предвиђени овим законом и за примену Закона. У току је процес побољшања инфраструктурних услова за рад овог органа обезбеђивањем нове зграде у којој ће бити смештени сви запослени у овом органу. За примену Закона о јавном тужилаштву и Закона о Високом савету тужилаштва неопходна су додатна средства из буџета за 2023. годину у укупном износу од 17.300.000,00 динара и то за плате 10 државних службеника (3 виша саветника, 3 самостална саветника, 2 саветника и 2 референта) које треба запослити у износу од 15.300.000,00 динара и за набавку додатне опреме (15 компјутера и 5 штампача) у износу од 2.000.000,00 динара (1.800.000,00 динара за компјутере и 200.000,00 за штампаче).

Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Изабрана је опција доношења Закона о Високом савету тужилаштва, јер је откањање проблема у примени постојећег закона могуће извршити само доношењем новог закона који ће отклонити проблеме у његовој примени и одражавати у потпуности материју која се њиме уређује имајући у виду садржај Акта о промени Устава и Уставног закона. Стратешки документи у овој области као и међународни стандарди обавезују Републику Србију да донесе нови закон који ће свеобухватно регулисати материју: 1) избора главних јавних тужилаца и јавних тужилаца и престанка њихове функције; 2) принципа вршења јавнотужилачке функције 3) покретања и вођења дисциплинских поступака против носилаца јавнотужилачке функције 4) предлагања кандидата за избор Врховног јавног тужиоца и др, што је имало утицаја приликом избора опције.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року? Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих? Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

За примену Закона о јавном тужилаштву и Закона о Високом савету тужилаштва неопходна су додатна средства из буџета за 2023. годину у укупном износу од 17.300.000,00 динара и то за плате 10 државних службеника (3 виша саветника, 3

самостална саветника, 2 саветника и 2 референта) које треба запослити у износу од 15.300.000,00 динара и за набавку додатне опреме (15 компјутера и 5 штампача) у износу од 2.000.000,00 динара (1.800.000,00 динара за компјутере и 200.000,00 за штампаче).

Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције неће имати утицаја на међународне финансијске обавезе.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Расходе је могуће делимично финансирати из средстава који су остварени наплатом судских такси.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Спровођење изабране опције неће имати утицаја на расходе других органа. Изабрана опција имаће утицаја на расходе Високог савета тужилаштва.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката? Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин? Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин? Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин? Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин? Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Закон неће проузроковати материјалне и нематеријалне трошкове већ користи привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката. Поред тога изабрана опција може утицати на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена), услове конкуренције, трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација, друштвено богатство и његову расподелу, квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца, јер ће доношењем овог закона бити повећана правна сигурност унапређењем владавине права кроз већу самосталност јавног тужилаштва, што ће имати утицаја на привлачење, нарочито страних, инвестиција, а самим тим кроз веће инвестирање у привреду Републике Србије биће повећана и њена конкурентност.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Грађани ће имати користи јер се искључивањем законодавне и извршне гране власти, као политичких, из избора и предлагања носилаца јавнотужилачке функције повећати њихова самосталност и ојачати владавина права, јер се она остварује, између осталог, кроз самосталност носилаца јавнотужилачке функције, која се променама Устава повећава, а Закон о Високом савету зужилаштва се доноси како би се промене Устава примениле. Такве промене треба да створе услове за бољу и ефикаснију заштиту људских права грађана Србије.

Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум? На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)? Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)? Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)? Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму? Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин? Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Изабрана опција неће штетно утицати на неку специфичну или осетљиву групу популације.

Изабрана опција може имати утицај на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично); на цене роба и

услуга и животни стандард становништва; на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу; на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе.

Доношењем овог закона биће повећана правна сигурност јер се унапређује владавина права кроз већу самосталност јавног тужилаштва, што ће имати утицаја на привлачење, нарочито страних, инвестиција, а самим тим кроз веће инвестирање у привреду Републике Србије биће повећана и њена конкурентност. Повећањем инвестиција у привреду Републике Србије биће повећан и број радних места, а самим тим и приход у буџету Републике Србије кроз опорезивање зарада и других прихода по основу рада, што ће омогућити и већа издвајања за систем социјалне заштите, здравственог система или система образовања.

Изабрана опција омогућава равноправан третман свих категорија лица.

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене? Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета? Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За спровођење изабране опције биће предузете мере за побољшање капацитета Високог савета тужилаштва. За примену Закона о јавном тужилаштву и Закона о Високом савету тужилаштва неопходна су додатна средства из буџета за 2023. годину у укупном износу од 17.300.000,00 динара и то за плате 10 државних службеника (3 виша саветника, 3 самостална саветника, 2 саветника и 2 референта) које треба запослити у износу од 15.300.000,00 динара и за набавку додатне опреме (15 компјутера и 5 штампача) у износу од 2.000.000,00 динара (1.800.000,00 динара за компјутере и 200.000,00 за штампаче).

Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција је усклађена са међународним стандардима што је и потврђено у мишљењима Венецијанске комисије, као Саветодавног тела Савета Европе у овој области и активностима из Ревидираног акционог плана за Поглавље 23: Правосуђе и основна права.

Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност? Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Изабрана опција има за циљ јачање самосталности јавног тужилаштва искључивањем законодавне и извршне гране власти, као политичких, из њиховог

предлагања и избора, што додатно утиче на владавину права, као и одговорност и транспарентност рада носилаца јавнотужилачке функције и Високог савета тужилаштва имајући у виду да судије треба у складу са решењима садржаним у Закону да буду бирани на основу резултата рада и на основу критеријума стручности и достојности. Законом се прописује додатна транспарентност рада Високог савета тужилаштва у обављању свих надлежности које су прописане овим законом имајући у виду да сви општи акти и свака појединачна одлука Високог савета тужилаштва морају бити и учињена доступним јавности било кроз објављивање у „Службеном гласнику Републике Србије” било на интернет страници Савета. Поред тога појединачне одлуке морају бити образложене, а поједини поступци у којима се утврђује одговорност судија морају бити спроведени и уз сва јемства правичног суђења. Законом је предвиђено да се актом Савета додатно уређује јавност рада овог органа.

Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Потребно је донети подзаконске акте за спровођење Закона у року од једне године од ступања на снагу Закона и изабрати све чланове Савета како би овај орган био конституисан и како би почела примена овог закона.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група још приликом израде Акта о промени Устава Републике Србије и Уставног закона, као и у процесу спровођења јавних консултација који је претходио изради Радног текста закона о судијама. Поред тога спровођење изабране опције је обезбеђено и кроз потврду Акта о промени Устава Републике Србије на референдуму који је одржан 16. јануара 2022. године, јер се Закон о судијама, Закон о уређењу судова, Закон о Високом савету судства, Закон о јавном тужилаштву и Закон о Високом савету тужилаштва доносе ради примене Акта о промени Устава.

Спровођење изабране опције представља приоритет за Народну скупштину, Владу и остале државне органе имајући у виду рок за доношење овог закона и почетак примене промена Устава.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Финансијска средства за спровођење изабране опције су обезбеђена у буџету Републике Србије.

За примену Закона о јавном тужилаштву и Закона о Високом савету тужилаштва неопходна су додатна средства из буџета за 2023. годину у укупном износу од 17.300.000,00 динара и то за плате 10 државних службеника (3 виша саветника, 3 самостална саветника, 2 саветника и 2 референта) које треба запослити у износу од 15.300.000,00 динара и за набавку додатне опреме (15 компјутера и 5 штампача) у износу од 2.000.000,00 динара (1.800.000,00 динара за компјутере и 200.000,00 за штампаче).

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоји ризик за спровођење изабране опције.

Информације о спроведеним консултацијама

Одржане су консултације током марта и априла 2022. године са представницима Високог савета судства, Врховног касационог суда, професуре и струковних удружења о начину рада радне групе која је припремила текстове судских закона и одредбама закона које је потребно ускладити са Актом о промени Устава Републике Србије.

Од 12. септембра 2022. године Министарство правде је започело презентације радних текстова судских закона у Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Пироту, на Златибору у оквиру којих је прибавило мишљење судија, представника струкованих удружења, професуре, адвокатуре и осталих правних професија о решењима која су садржана у радним текстовима јавнотужилачких закона.

Одржана је и јавна расправа на којој су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о Нацрту закона о Високом савету тужилаштва (у даљем тексту: Нацрт закона).

Одбор за правни систем и државне органе Владе Републике Србије, на предлог Министарства правде на седници одржаној 12. децембра 2022. године утврдио је Програм јавне расправе о Нацрту закона о Високом савету тужилаштва.

Јавна расправа о Нацрту закона о Високом савету тужилаштва спроведена је у периоду од 12. децембра 2022. године до 15. јануара 2023. године, а текст Нацрта закона био је постављен на интернет страници Министарства правде и порталу Е – консултације. У току јавне расправе заинтересована лица су могла да доставе примедбе, предлоге, сугестије и коментаре и путем поште на адресу: Министарство правде, Београд, ул. Немањина бр. 22-26, или електронским путем на e-mail: konsultacije@mpravde.gov.rs. Током јавне расправе прикупљени су примедбе, предлози, сугестије и коментари од Полазника почетне обуке Правосудне академије, Форума судија Србије, Алумни клуба Правосудне академије, Центра за правосудна истраживања, Националног конвента за Преговарачко поглавље 23, Адвокатске коморе Србије, Удружења судија и тужилаца Србије, Удружења судија прекршајних судова Републике Србије, „Транспарентности Србија”, Предрага Димитријевића - судије Прекршајног апелационог суда, Срђана Голијанина.

У току јавне расправе одржани су и округли столови и то: 21. децембра 2022. године у Нишу, 23. децембра 2022. године у Крагујевцу, 26. децембра 2022. године у Новом Саду, 27. децембра 2022. године у Београду и 10. јануара 2023. године са представницима невладиних организација, амбасадорима држава чланица Европске уније и шефовима мисије Делегације Европске уније, Савета Европе и Организације за европску безбедност и сарадњу.

На округлим столовима су учествовали судије свих врста и степена судова, председници судова, представници Друштва судија Србије, Удружења јавних тужилаца

и заменика јавних тужилаца Србије, Удружење судија прекршајних судова Републике Србије, Форума судија Србије, Партнери за демократске промене, Алумни клуба Правосудне академије, Асоцијације судијских помоћника, Центра за правосудна истраживања, представници амбасада држава чланица Европске уније, представници међународних организација, професори правних факултета, адвокати и представници осталих правних професија, директор Правосудне академије, као и остале заинтересоване стране.

Министарство правде је анализирано све примедбе, предлоге и сугестије заинтересованих лица која су узела учешће у јавној расправи, на предложена решења у Нацрту закона.

Примедбе које су биле општег карактера или нису садржале конкретан предлог на сам текст Нацрта закона су размотрене, али нису посебно наведене у извештају.

Примедбе изнете у јавној расправи које су биле правно-техничког карактера су додатно размотрене кроз додатну правно-техничку редакцију текста Нацрта закона. Примедбе су одбијене јер нису усклађене са Јединственим методолошким правилима за израду прописа.

У поступку припреме Нацрта закона о Високом савету тужилаштва остварена је сарадња са Европском комисијом за демократију путем права (Венецијанском комисијом). Нацрт закона о судијама је послат на мишљење Венецијанској комисији 12. септембра 2022. године и 15. новембра 2022. године. У припреми мишљења су учествовали експерти Венецијанске комисије: Мартин Куијер, заменик члана из Холандије, Карло Хеики Туори, почасни председник Венецијанске комисије из Финске, Џејмс Хамилтон, бивши члан Венецијанске комисије из Ирске. Одржавно је више консултативних састанака са експертима Венецијанске комисије и са представницима Секретаријата Венецијанске комисије.